ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Palkovské a soudkyň JUDr. Zuzany Ihnátové a JUDr. Evy Placzkové ve věci

žalobkyně: **AIRHELP LIMITED**
zahraniční osoba registrovaná pod č. 61625023-000
sídlem Des Voeux Road Central 148, Central Hong Kong, Hongkong
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Prokopem
sídlem Kladská 1489/5, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **RYANAIR Limited**
zahraniční osoba registrovaná pod č. 104547
sídlem Airside business park, 2035 Swords - Irsko, Irsko
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Spoustou, Ph.D.
sídlem Voršilská 130/10, 110 00 Praha 1

o 25.790 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně, č. j. 12 C 23/2020-86 ze dne 29. 9. 2020

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se v odstavci I. výroku v rozsahu částky 25.790 Kč s úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně z této částky od 24. 4. 2019 do zaplacení **potvrzuje**.

II. Rozsudek okresního soudu se v odstavci I. výroku v rozsahu povinnosti žalované zaplatit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 9,75 % ročně z částky 25.790 Kč za dobu od 12. 2. 2019 do 23. 4. 2019 a náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 1.200 Kč **mění** tak, že se žaloba zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Pálinkásová.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 13.100 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokáta žalobkyně.

IV. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 10.398 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokáta žalobkyně.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 25.790 Kč, náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 1.200 Kč a zákonný úrok z prodlení ve výši 9,75 % ročně z částky 25.790 Kč od 12. 2. 2019 do zaplacení (odstavec I. výroku), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 13.099,60 Kč (odstavec II. výroku).

2. Proti rozsudku podala včasné odvolání žalovaná. Namítala, že okresní soud postupoval nesprávně, neboť se opomněl zabývat otázkou aktivní věcné legitimace žalobkyně a ukončil řízení vydáním meritorního rozhodnutí bez toho, aniž by byly splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé v souladu s § 103 o. s. ř. Podle § 90 o. s. ř. jsou účastníky řízení žalobce a žalovaný. Procesní označení ještě nevypovídá ještě o legitimaci účastníků, neboť až v samotném řízení by měl soud posoudit, zda z hmotněprávního hlediska žalobci svědčí tvrzené právo vůči žalované. Nedostatek věcné legitimace pak má za následek zamítnutí žaloby. Pokud by soud zkoumal důkladně splnění procesních podmínek ve věci na straně žalobkyně, musel by dojít k závěru, že meritorní rozhodnutí ve věci nemůže být vydáno, neboť zde absentují aktivní věcná legitimace žalobkyně, a to z důvodu neplatnosti smlouvy o postoupení pohledávky cestujících pana Jana T., Anny C. a spol. Smlouva o postoupení totiž neobsahuje řádnou specifikaci postoupených pohledávek, identifikace letu je dána pouze kódem tzv. PNR – rezervace letenky, ze kterého nevyplývá, zda byl let pro toho kterého cestujícího a pro ten který let. Nadto není zřejmý důvod vzniku tvrzené pohledávky. Tzv. Assignment form, který předkládá žalobkyně, nebyl cestujícími podepsán, navíc v něm chybí identifikace postupitelova dlužníka. Ve vztahu k postupu tvrzeného postoupení pohledávky a podpisu uvedeném na tomto dokumentu žalovaná odkazuje na webové stránky žalobkyně (www.airhelp.com) a uvádí, že se nejedná o podpis, ale toliko o tahy myší prováděné do prázdného pole obrazovky, samotný Assignment form se však nepodepisuje a tento podpis tak může být přenesen na jakýkoliv jiný dokument. Smlouva o postoupení pohledávky je tak neplatná jak v mezích českého, tak německého práva, na něž podmínky žalobkyně odkazují. Ke stejným závěrům došel stejný prvostupňový soud v řízení 7 C 261/2019, Obvodní soud pro Prahu 6 v obdobných věcech – 18 C 79/2019, 18 C 29/2019, atd. a rozsudek Městského soudu v Praze, č. j. 18 C 187/2020. Soudy dospěly k závěru, že žalobkyně není nositelem kompenzačního nároku z důvodu neplatnosti postupní smlouvy a pro neodstranitelnou překážku v řízení a při absenci aktivní legitimace žalobkyně byla vždy žaloba zamítnuta bez skutkového projednání věci. Zamítnutí žaloby navrhovala žalovaná i v tomto odvolacím řízení.

3. Žalobkyně navrhovala potvrzení napadeného rozsudku s tím, že pohledávka byla postoupena platně.

4. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení předcházející jeho vydání a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

5. Z obsahu spisu se podává, že žalobkyně požadovala po žalované zaplacení částky 25.790 Kč za zrušený let, který měla provozovat žalobkyně a jenž měl proběhnout dne 31. 5. 2018 z Ostravy-Mošnova do Londýna, č. letu FR 2369, číslo rezervace Y16RMW, cestujícím vznikl nárok na náhradu škody dle čl. 5 odst. 1 ve spojení s čl. 7 odst. 1 písm. a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ve výši 250 € pro jednoho cestujícího, celkem 1.000 € pro 4 cestující, což činí 25.790 Kč. Cestující Jan T., Anna C., Sára T. a Patrik T. postoupili svůj nárok na žalobkyni.

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Pálinkásová.

6. Žalovaná v řízení souhlasila s tím, že tento let byl zrušen, avšak tvrdila, že se jednalo o případ zrušení letu způsobený mimořádnými okolnostmi, kterým nebylo možno zamezit, i kdyby byla přijata všechna přiměřená opatření. Předchozí lety byly opožděny z důvodu výskytu bouřek a silných srážek nad londýnským letištěm, letadlu k provedení letu FR 2368 z Londýna do Ostravy bylo umožněno vzlétnout až ve 20:24 UTC, v tomto čase by však již obsluhující posádka překročila zákonný a bezpečnostní limit 12 pracovních leteckých hodin a nemohla proto z bezpečnostních důvodů obsloužit lety FR 2368 a následně předmětný let FR 2369. Žalovaná neměla k dispozici volnou posádku či jiné letadlo, proto byla nucena oba lety zrušit. Žalovaná zdůraznila, že z její strany došlo k podniknutí veškerých kroků, které mohla učinit, aby co nejvíce omezila komplikace cestujících, o důvodu zrušení letu je řádně informovala.

7. Okresní soud v bodě 4. odůvodnění dospěl k závěru, že je mezinárodně příslušným k projednání a rozhodnutí této věci. K tomu uvádí odvolací soud následující. Jedná se o smlouvu o přepravě, která je čl. 17 odst. 3 Nařízení Brusel I bis výslovně vyloučena ze zvláštních jurisdikčních pravidel pro spotřebitelské smlouvy. Čl. 7 odst. 1 písm. a) a b) Nařízení Brusel I bis umožňuje v případě, kdy předmět sporu tvoří nároky ze smlouvy založit příslušnost ve státě, kde závazek byl nebo měl být splněn. Místo plnění závazku v případě poskytování služeb v oblasti letecké přepravy bylo definováno v rozsudku Rehder C-204/08, kdy Evropský soudní dvůr dospěl k závěru, že v případě letecké dopravy osob z jednoho členského státu do jiného členského státu uskutečňované na základě smlouvy uzavřené s jedinou leteckou společností, která je skutečným dopravcem, je soudem příslušným k rozhodnutí o návrhu na náhradu škody, který se zakládá na této smlouvě o přepravě a nařízení č. 261/2004 na základě volby žalobce soud, v jehož obvodě se nachází místo odletu nebo místo příletu letadla, která jsou sjednána v uvedené smlouvě. V daném případě bylo místem odletu letiště v Ostravě-Mošnově a místem příletu letiště v Londýně. V souladu s čl. 7 odst. 1 písm. a) a b) je mezinárodně příslušným český soud, místně příslušným potom Okresní soud v Novém Jičíně v prvním stupni.

8. Odvolací soud se dále zabýval otázkou, zda má žalobkyně právní subjektivitu. Odvolací soud žalobkyni vyzval k doložení její způsobilosti být účastníkem řízení veřejnou listinou vydanou příslušným úřadem k tomu oprávněným s úředním překladem této listiny do českého jazyka a s opatřením tzv. apostilly, tj. doložky dle čl. 4 Úmluvy 45/1999 Sb. o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, kterou měl vystavit příslušný úřad státu, v němž byla listina vydána. Soud to po žalobkyni požadoval, aby bylo zřejmé, že se jedná o existující právnickou osobu, kdo je za tuto právnickou osobu oprávněn jednat a kde společnost sídlí.

9. Z doložených listin bylo zjištěno, že společnost AIRHELP LIMITED má registrované sídlo v Hongkongu jako společnost s ručením omezeným, jednatel správní rady Jimmy M.-H. potvrdil, že plná moc udělená předchozím jednatelem Henrikem Z. osobě Oskar P. nebyla ani odvolána ani upravena a obsahuje mimo jiné pravomoc udílení plných mocí, které jsou nezbytné k provádění právních úkonů. Oskar P. pak udělil plnou moc zastupujícímu advokátu Mgr. Pavlu Prokopovi.

10. Žalovaná v podaném odvolání žádným způsobem nezpochybnila skutkový závěr okresního soudu o důvodech zrušení letu č. FR 2369 dne 31. 5. 2018, ani právní závěr okresního soudu o nároku cestujících za zrušený let ve výši 250 € za 1 osobu. Okresní soud dospěl k závěru, že se žalované nepodařilo prokázat dle čl. 5 bodu 3 Nařízení č. 261/2004, že zrušení letu bylo způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým nebylo možné zabránit, i kdyby byla přijata všechna přiměřená opatření.

11. Odvolací námitky žalované směřovaly proti závěru, že žalobkyně je aktivně věcně legitimována v daném řízení, tj. že je nositelkou práva, kterého vůči žalované uplatňuje. Žalovaná namítala, že smlouva o postoupení pohledávky je neurčitá, neboť není jasné, jaká pohledávka byla postoupena. Z listiny označené v anglické verzi jako „Assignment form“, což bylo přeloženo jako formulář postoupení, bylo zjištěno, že klienti – Jan T., Patrik T., Sára T. a Anna C. postoupili svou pohledávku označenou jako reklamační nárok podle Nařízení č. 261/04 a Montrealské úmluvy

z roku 1999, označenou kódem rezervační reference Y16RMW žalobkyni. Takto lze vyložit formulaci textu, že klienti tímto udělují firmě AIRHELP plné vlastnictví a právní titul na svůj reklamační nárok. V anglické verzi byly formuláře postoupení podepsány a datovány dne 28. 1. 2019. V daném případě se jedná o smlouvu o postoupení pohledávky plynoucí z předchozí smlouvy o přepravě. Odvolací soud je toho názoru, že dle čl. 5 bod 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) je rozhodným právem právo české, neboť cestující mají bydliště v Česku a z Česka z letiště v Ostravě-Mošnově mělo letadlo zrušeného letu odletět.

12. Dle § 1879 o. z. věřitel může celou pohledávku nebo její část postoupit smlouvou jako postupitel i bez souhlasu dlužníka jiné osobě.

13. Odvolací soud nemá pochybnosti o tom, že mezi cestujícími a žalobkyní byla uzavřena smlouva o postoupení pohledávky, a to nárok na náhradu škody plynoucí ze zrušeného letu FR 2369 ze dne 31. 5. 2018. Ve smlouvě o postoupení je uvedeno číslo rezervační reference Y16RMW, a to ve vztahu ke všem cestujícím (Jan T., Patrik T., Sára T. a Anna C.). Že se toto číslo vztahuje na všechny jmenované, bylo prokázáno z palubních lístků. Žalovaná namítala, že není zřejmé, jaká pohledávka byla postoupena. U jednání před odvolacím soudem žalobkyně doplnila skutková tvrzení, že uvedené rezervační číslo dopravce Y16RMW je vždy jedinečné číslo rezervace, nikdy se neopakuje, na rozdíl od čísla letu, což byl v tomto případě let FR 2369 z Ostravy-Mošnova do Londýna. Každá letecká společnost má svá čísla rezervací, která se neopakují.

14. K tomu lze uvést, že šestimístní alfanumerický kód uvedený na palubní vstupence je tzv. PNR (passenger name reference), což je přeloženo jako na jméno cestujícího nebo rezervační kód. Vzhledem k tomu, že smlouva o postoupení pohledávky obsahovala tento šestimístní alfanumerický kód, kterým bylo možno identifikovat cestující a let, kterým letí, považuje odvolací soud ve shodě s okresním soudem smlouvu o postoupení pohledávky jako dostatečně určitou, neboť prostřednictvím uvedeného rezervačního kódu lze rozeznat, jaká pohledávka (za jaký zrušený let) byla cestujícími na žalobkyni postoupena.

15. Další námitka vznesená žalovaným se týkala pravosti podpisu postupitelů. Pomineme-li, že tuto námitku vznesla odvolatelka až v odvolacím řízení, které však probíhá v systému tzv. neúplné apelace, uvádí přesto odvolací soud následující. V daném případě se jedná o tzv. dynamický biometrický podpis, který je definován v čl. 3 bod 10 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) číslo 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu. Dle tohoto ustanovení elektronickým podpisem se rozumí data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena a která podepisující osoba používá k podepsání. Dle bodu 9 čl. 3 je podepisující osobou fyzická osoba, která vytváří elektronický podpis. Dle čl. 25 citovaného Nařízení elektronickému podpisu nesmějí být upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz v soudním a správním řízení pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu nebo že nesplňuje požadavky na kvalifikované elektronické podpisy. Dle čl. 26 Nařízení jsou dány požadavky na zaručené elektronické podpisy: Zaručený elektronický podpis je jednoznačně spojen s podepisující osobou; b) umožňuje identifikaci podepisující osoby; c) je vytvořen pomocí dat pro vytváření elektronických podpisů, která podepisující osoba může s vysokou úrovní důvěry použít pod svou výhradní kontrolou, d) je k datům, která jsou tímto podpisem podepsána, připojen takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat. Na uvedené Nařízení č. 910/2014 navazuje zákon č. 297/2016 o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Dle § 7 tohoto zákona k podepisování elektronickým podpisem lze použít zaručený elektronický podpis, uznávaný elektronický podpis, případně jiný typ elektronického podpisu, podepisuje-li se elektronicky dokument, kterým se jedná právně jiným způsobem, než způsobem uvedeným v § 5 nebo 6 odst. 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Pálinkásová.

16. V daném případě se jedná o tzv. dynamický biometrický podpis, který se podepisuje na zařízení (tzv. padu) a data dynamického biometrického podpisu jsou těmi daty, která podepisující osoba používá k podepsání ve smyslu čl. 3 bod 10 citovaného Nařízení. Jedná se v daném případě o tzv. zaručený elektronický podpis ve smyslu čl. 26 Nařízení EU č. 910/04 a § 7 zákona č. 297/2016 Sb. Odvolací námitky vznesené žalovanou nejsou způsobilé zpochybnit, že smlouvy o postoupení pohledávky byly podepsány postupiteli formou dynamických biometrických podpisů podle platné právní úpravy. Dále lze uvést, že používání dynamického biometrického podpisu namísto tradičního podpisu na papír je stále častější, tento způsob podepisování využívají např. finanční instituce či telefonní operátoři a v daném případě také žalobkyně. Důvodem je zejména urychlení smluvních procesů, úspora nákladů a především vyšší úroveň autenticity dokumentů podepsaných dynamickým biometrickým podpisem.

17. Lze uzavřít, že bylo prokázáno zrušení letu provozovaného žalovanou dne 31. května 2018. Okresní soud správně aplikoval čl. 5 odst. 1 písm. c) a čl. 7 odst. 1 písm. a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004. Náhrada škody činí za každého cestujícího 250 €, celkem 1.000 €, což přepočteno dle platného kurzu ČNB ke dni 31. 5. 2018 činí 25.790 Kč. Odvolací soud souhlasí s názorem okresního soudu, že žalované se nepodařilo prokázat, že zrušení letu bylo způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým by nebylo možno zabránit, i kdyby byla všechna přiměřená opatření přijata. Zde odkazuje odvolací soud na bod 12. odůvodnění napadeného rozhodnutí. Cestující pak svou pohledávku řádně postoupili žalobkyni, která nárok na zaplacení náhrady škody po žalované po právu uplatnila.

18. Odvolací soud potvrdil napadené rozhodnutí v rozsahu jistiny 25.790 Kč. Dále potvrdil rozsudek ohledně příslušenství ve výši 9,75 % ročně z této částky od 24. 4. 2019 do zaplacení. Bylo prokázáno, že výzva žalobkyně žalované k zaplacení náhrady škody byla dle samotných skutkových tvrzení žalobkyně odeslána dne 28. 3. 2019, ve smyslu § 573 o. z. se za den doručení považuje patnáctý pracovní den po odeslání, neboť výzva byla odesílána na adresu v jiném státu. Tímto patnáctým dnem je den 12. 3. 2019 a dle výzvy měla žalovaná 7 dní k plnění. Sedmý den 23. 4. 2019 bylo Velikonoční pondělí, takže povinnost plnit vznikla 24. 4. 2019. Vzhledem k tomu, že uvedeného dne žalovaná neplnila, ocitla se v prodlení a žalobkyně má nárok na zaplacení úroku z prodlení ve výši 9,75 % ročně z dlužné částky. Požadovaný úrok z prodlení byl za období od 12. 2. 2019 do 23. 4. 2019 zamítnut. Stejně tak byla zamítnuta částka 1.200 Kč, kterou žalobkyně požadovala jako paušální částku dle § 3 Nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Tato částka má představovat minimální výši nákladů spojených s uplatněním každé pohledávky. Žalobkyně by na ni měla nárok, pokud by se jednalo o vzájemný závazek podnikatelů. Odvolací soud však má za to, že v daném případě je základ nároku žalobkyně ve spotřebitelské smlouvě uzavřené mezi cestujícími a žalovanou jako provozovatelkou letecké dopravy. Ust. § 3 citovaného nařízení proto nelze v tomto případě uplatnit.

19. S ohledem na shora uvedené závěry bylo napadené rozhodnutí potvrzeno ve smyslu § 219 o. s. ř. tak, jak je uvedeno v odstavci I. výroku, ve zbylém napadeném rozsahu byl rozsudek změněn a žaloba byla zamítnuta tak, jak je uvedeno v odstavci II. výroku, a to v souladu s § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř.

20. V souladu s § 224 odst. 2 o. s. ř. rozhodl nově odvolací soud o náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně. Přiznal žalobkyni plnou náhradu těchto nákladů v souladu s § 142 odst. 3 o. s. ř. Žalobkyně měla ohledně jistiny plný úspěch, byla nepatrně neúspěšná pouze ohledně příslušenství. Má proto nárok na náhradu všech účelně vynaložených nákladů. Za 1 úkon právní služby náleží advokátu odměna ve výši 2.140 Kč dle § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. (dále jen vyhláška). Advokát má právo na odměnu za 4 úkony právní služby, a to převzetí a příprava právního zastoupení, výzva k plnění se základním skutkovým a právním rozborem, žaloba a vyjádření ve věci samé dle § 11 odst. 1 písm. a), g) citované vyhlášky. Odměna činí celkem 8.560 Kč. Paušální náhrada výdajů za 4 úkony právní služby po 300 Kč v souladu s § 13 odst. 4 vyhlášky činí 1.200 Kč. Celková částka

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Pálinkásová.

9.760 Kč se zvyšuje o 21 % daně z přidané hodnoty na částku 11.810 Kč a spolu se zaplaceným soudním poplatkem 1.290 Kč činí účelně vynaložené náklady řízení na straně žalobkyně 13.100 Kč.

21. V odvolacím řízení má v souladu s § 142 odst. 3 o. s. ř. žalobkyně rovněž právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Odměna zastupujícího advokáta činí za účast u jednání před odvolacím soudem 2.140 Kč, paušální náhrada výdajů činí 300 Kč. Náhrada cestovních výdajů dle § 13 odst. 5 cit. vyhlášky činí 5.734 Kč (752 km x 36,10 Kč/1 l motorové nafty x 4,5 l/100 km x 0,01 = 1.221,60 Kč; 752 km x 6 Kč/km = 4.512 Kč; celkem 5.734 Kč). Žalobce však požadoval pouze částku 4.753 Kč na cestovném a odvolací soud mu proto tuto částku přiznal. Náhrada za promeškaný čas dle § 14 cit. vyhlášky za 14 půlhodin po 100 Kč činí 1.400 Kč. Celková částka 8.593 Kč se zvyšuje o 21 % daně z přidané hodnoty na částku 10.398 Kč. Tyto náklady odvolacího řízení je procesně neúspěšná žalovaná povinna zaplatit procesně úspěšné žalobkyni.

22. Lhůta k plnění byla stanovena v souladu s § 160 odst. 1 a platební místo v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku v odstavcích I. a II. výroku **je dovolání přípustné** podle § 237 o. s. ř. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat dle § 239 o. s. ř. jen dovolací soud. Účastník může podat dovolání do 2 měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

Proti výrokům v odstavcích III. a IV. **není dovolání přípustné**.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 28. března 2022

JUDr. Jana Palkovská v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Pálinkásová.